

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 120, z dostavljanjem na dom K 150; s pošto celoletno K 200, polletno K 100, četrtletno K 50, mesečno K 170. — Za inozemstvo celoletno K 300. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in mahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo v pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen: Vse leto . K 180 — Četrta leta . K 450 Pol leta . K 90 — En mesec . K 150 V upravnistvu prejemano na mesec K 120. S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja: Vse leto . K 200 — Četrta leta . K 500 Pol leta . K 100 — En mesec . K 170 Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K. Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine. List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez oziroma v vsakem, kadar je ne vpošlje o pravem času. Upravnistvo „DNEVA“.

Slovansko Drinopolje.

PISMO IZ BELGRADA.

Prvi glasovi o padcu Drinopolja v Belgradu. — Nepopolna radost belgrajskega prebivalstva. — Posebne izdaje časopisja. — Prihajanje vedno novih in novih podrobnosti o zavzetju. — Tendenciozne uradne vesti iz Sofije, v katerih se podcenjuje srbska pomoč. — Vpliv zavzetja na splošen političen položaj na Balkanu. — Nekateri lokalne podrobnosti. — Normalen profesor zaprt v umobolnico na zahtevo vplivnih in bogatih oseb. — Usoda Skadra.

Belgrad, 14. (27.) mar. 1913.

Kakor kamen vržen v mirno vodo, okrog katerega se razširja vedno večji in večji kolobarji na vodni gladini. Istotako je učinkoval prvi glas o zavzetju Drinopolja, ki je dospel privatnim putem na neko tukajšnje banko okrog četrte ure v Belgrad. Sicer so že prej krožili glasovi, da se Drinopolje predaja, vendar je malokdo veroval takim in enakim glasovom, ker je bila že pre mnogokrat taka mistifikacija predmet splošnim govoricam, ki so pozneje pokazale se kot neresnične. Toda glas o padcu Drinopolja razširil se je bliskoma po celim mestu. Znanci in prijatelji so ustavljali časnikarje in dopisnike, češ, ali je res Drinopolje zavzeto. »Presbureau« je bil obseden od časnikarjev kakor kaka trdnjava in telefon je neprestano zvonil. Kljub temu pa so bile vesti zelo kratke in šestokrat iste vsebine brez daljših podrobnosti.

Ljudstvo se je zbiralo po ulicah v radostnem razpoloženju.

Tu in tam je padel navdušen krik: »Živela Srbija«, »živela pobedonosna srbska vojska«, »živela balkanski savez« itd. Znanci so se pozdravljali in drug drugemu pripovedovali o padcu. Prvi glasovi so se namreč glasili, da je Sukri paša izročil svojo sabljo srbskemu poveljniku generalu Stepi Stepanoviću. Ta vest se sicer potrjuje, pač pa Stepanović ni hotel vsprejeti sablje, češ, da je glavni poveljnik oblegovane armade bolgarski general Ivanov.

Posebne izdaje časopisja, ki so izšle proti večeru samo na eni strani so bile v hipu razprodane. Uboji fantiči — prodajalci novin — so se mi uprav smilili, ker so jim ljudje kar trgali časopise iz rok, denar so pa metali na tla, ker deček ni imel dovolj rok, da bi ga prejemal. No hujše nesreče ni bilo, ti »novinarji« so bili še celo zadovoljni, ker jim ni bilo treba kričati po ulicah in poleg tega so imeli še precejšen »plus« pri svojem »inkasnu«.

Med tem pa se je nabrala precejšnja množica pred vojnim ministerstvom, kjer je že bil nabit uradni brzojav srbskega poslanika dr. Spaljkovića v Sofijo. Ljudje so štacionirali še pozno v noč pred ministerstvom.

Današnje časopise pa ima že podrobnejše vesti o zavzetju, ki so celo noč prihajale v Belgrad iz vseh strani Balkana. Najboljši vtis na srbsko javnost je napravilo dejstvo, da je masa bolgarskega naroda v Sofiji priredila sijajno manifestacijo pred srbskim poslanstvom s prisrčnimi aklamacijami in iskrenimi ovacijami srbskemu narodu, ki so dosegle vrhunec, ko se je pokazal srbski poslanik dr. Spaljković na balkonu, pozdravivši množico z naslednjimi besedami: »Danes je nastal velik moment. Padec Drinopolja je izval silno radost v bolgarski duši. V tej radosti spominja se bolgarski narod svojih srbskih bratov, katerih pomoč je mnogo pripomogla k padcu Drinopolja, da bolgarska duša doživi to radost in ta veliki dan. Od danes nastajajo pravi bratjski dnevi za Srbe in Bolgare; od danes naprej bode oba naroda spojena s tako trdno vezjo, da je sovražniki ne bodo mogli več raztrgati.«

Ako pomislimo, da so še pred nekaj dnevi pisali nekateri srbski časopisi proti bolgarskemu nacionalnemu fanatizmu v zelo rezkem tonu in je »Balkan« začel celo tako daleč, da je prokel dotičnika, ki je prvi proglasil Bolgare za Slované, češ, da so to Tatari, je padec Drinopolja mnogo pripomogel za zopetno medsebojno zblizanje.

Zalibog, da oficijelna Bolgarska ni bila na višini dne, da bi mogla nepristransko obveščati javnost o podrobnostih padca drinopoljske trdnjave. Imam v rokah prepis vseh

brzojavov »bolgarske brzojavne agencije«, katere vesti se smatrajo za uradne. Teh brzojavov je okrog trideset a med temi je srbska armada samo dvakrat omenjena. V enem je celo tako ponižujoče in tendenciozno poročilo, da je opravičeno razburilo duhove v Belgradu. V tem se navaja sledeče: »Oni, kateri so mislili, da je bolgarska armada izčrpana, morajo molčati. Zavezniške srbske čete so se s severa (zadni sektor) dobro borile, a njihova dolžnost ni bila, da zavzemo utrdbe.«

Saj je bil ravno padec teh utrdb kakor se poroča z druge strani, odločilen za predajo Drinopolja in Bolgari imajo celo tako drzno čelo, da govore o dolžnostih srbske armade.

Po tem takem pač ni čudno, pisanje dunajske »Reichspošte«, ki omalovažuje srbske žrtve pod Drinopoljem.

Splošno mnenje je, da brez srbske artiljerije bi Drinopolje še vedno kljuboval Bolgarom.

Med 11. (24.) in 12. (25.) marcom ponoči krog tretje ure napadel je bolgarski polk št. 56 pod zaščito težke srbske oblegovane artiljerije, prednje utrdbe Drinopolja. Ker je bil srbski artiljerijski ogenj tako silen, da je razrušil nekatere teh utrdb skoraj popolnoma, je pehota že proti jutru zasedla sedem prvih utrdb, vjela 300 mož turške pehote, in zaplenila 12 topov. Turki so odgovarjali z močnim ognjem iz pušk. Medtem je pa že tudi 20. pešpolk zavzel več važnih utrdb na severo-zahodnem sektorju. Zaplenjeni turški topoti stopili so takoj v akcijo proti Turkom. Drugi dan dopoldne t. j. včeraj je srbska konjica prva vstopila v Drinopolje, dvajset minut pozneje pa bolgarska konjica in nato srbska 20. pešpolk in bolgarski 56. Proti drugi uri popoldne pa so se že začeli pregovori za predajo. Zanimivo je, da je Sukri paša hotel izročiti Drinopolje Srbom in ne Bolgarom.

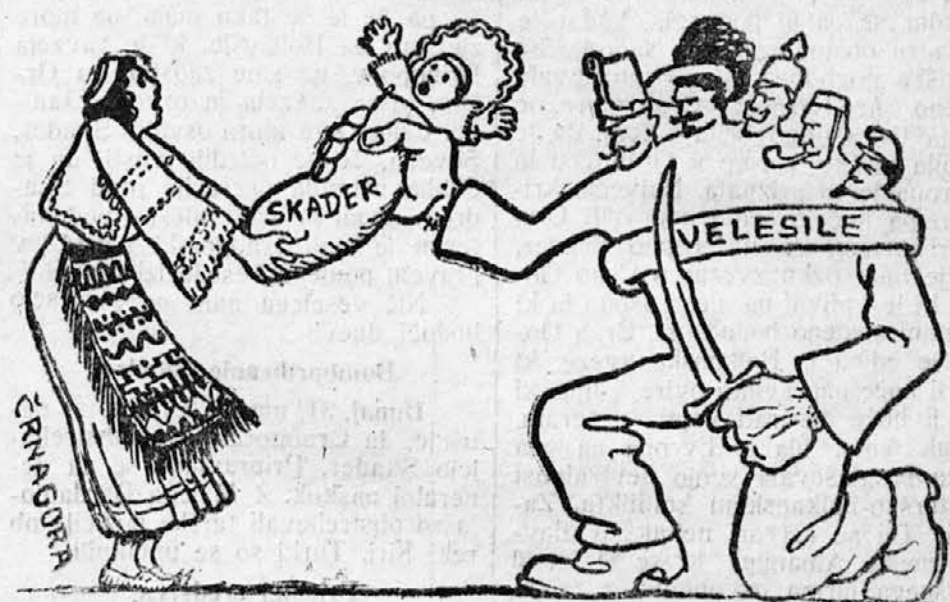
Tako je zopet za nekaj časa najden povod, da si bo bolgarska in srbska javnost v laseh, kdo je več storil, da je padlo Drinopolje. Je sicer žalostno, vendar dobro znamenje, ker tako tekmovalje v velikih žrtvah in naporih celokupnega naroda, prinaša vedno nove in nove energije in navdušenja v močno narodno-zavedno dušo.

Srbi imajo strahovite žrtve pod Drinopoljem. 20. pešpolk je skoraj zdecimiran, en bataljon je popolnoma uničen, toda tudi Turki morajo imeti še večje izgube.

Bolgarski narod zna ceniti srbsko pomoč, kar so pokazale spontane ovacije Srbom v Sofiji. V tej smeri bo morala tudi oficijelna in oficijozna Bolgarska kreniti drugo pot.

S padcem Drinopolja se je splošen političen položaj na Balkanu izdatno zboljšal za zavezniške države.

Črna Gora in velesile.



Črna Gora: Ubogo dete, komaj sem te osvobodila iz turški rok — že te hoče vzeti peteroglavi zmaj.

S tem velilkanskim uspehom srbskega in bolgarskega orožja nad »nepremagljivimi« utrdbami Drinopoljske trdnjave kronano je zmagozlasje lužnega Slovanstva, odvrnjene so — prej neprekoračljive — težkoče na političnem in bojnem polju in zlomljen odpor Turčije, ki je vsled svoje upornosti celih šest mesecev vzdrževala oboroženo napetost v celi Evropi.

Ker prihajajo vesti, da je tudi bolgarska armada zavzela čatadške utrdbe in prekoračila Cataldžo, se zavezniki sedaj lahko zahvalijo velesilam za posredovanje in diktirajo v Carigradu, v osrčju Turške, tak mir, kakršnega bi pred tem Turki nikdar ne sklenili.

Ti vspehi pa morajo biti posebno nam Slovincem resna šola, kaj vse premore železna volja in brezpogojna sloga. Kdor je danes za separatizem Slovincem in proti duševnemu združenju Jugoslovanstva ta je — hote ali ne hote — izdajica narodnih koristi.

Ob primernem čuvanju lastne narodne individualnosti in v trdni slogi z ostalimi slovanskimi plemen, prišel bo tudi za nas dan zmage, dan vstajenja.

V nedeljo bo v saborni cerkvi slovesna bogoslužba za pokolj dušam padlih junakov.

Na pogrebu pok. grškega kralja Jurija zastopal bo srbskega kralja prestolonaslednik princ Aleksander, bolgarskega kralja, ki se sedaj nahaja v Drinopolju, pa princ Boris. Srbska vlada je poslala svojega zastopnika v osebi ministra pravosodja Poličevića.

Vojvoda Pubnik, šef srbskega generalštaba, se sedaj mudi v Albaniji.

V Mustafi Paši pojavil se je v zelo obširni meri »pegasti legar«.

vsled tega je mesto za vsak promet popolnoma izolirano.

Iz Belgrada so odpotovali že trije sanitetni vlaki, da pripeljejo ranjence, ki so padli v zadnjih borbah pod Drinopoljem. Iz tega se pač more sklepati na ogromne žrtve zavezniških armad.

Davica in šarlah pojavili ste se v Belgradu radi skromnega števila zdravnikov. Bolezni se hitro širijo. Kar se je prej zakasnilo, se sedaj mašuje. Predvzete so vse zdravstvene odredbe, da se zajezi nadaljnje širjenje.

Bolgarska vlada je dala za 120.000 levov raznega živeža, posebno moke, sladkorja in soli, prebivalcem Drinopolja na razpolago.

Tudi srbska vlada je dala za 50.000 dinarjev raznega semena kmetovalcem v novoosvojenih srbskih krajih.

Dr. J. Kobijaši, japonski profesor prišel je v Belgrad, da proučuje srbski narod.

O usodi Skadra bila so poročila zadnjih dni jako pesimistična. Predvčerajšnjim pa se je raznesel glas po Belgradu, da se je Crnogorcem in Srbom posrečilo prisiliti predajo Skadra. Vest je prišla iz Sabca. Slab vtis je napravilo na Srbijo dejstvo, da je Avstrija izročila Crni Gori ultimatum radi Skadra. Sicer pa skadersko vprašanje še ni definitivno rešeno in primanjkuje tudi uradne razglasitve v tem oziru od velesil.

Optimizem še vedno ni izginil. Srbska vojska ne odide izpred Skadra prej, dokler kralj Nikola ne da tozadnega povelja. Crnogorski kralj pa je zelo trdovraten in težko si je misliti, da bi se pokoril kar tako velesilam. Zakaj, to ve on sam prav dobro, mi drugi pa slutimo.

In v tej slutnji pričakujemo tudi skorajšnjega padca skaderske trd-

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dolge.)

Kaj praviš o vseh teh rečeh?« je prašal prvi.

Kokarder je zmajal z glavo: »Rekel bi, da so našemu ubogemu Lantnelju dnevi šteti...«

»Ah, ko bi imela vsaj še osem dni pred seboj!... Toda jutri! Jutri zjutraj!«

In Kokarder je pospešil korak, kakor da ga tira nada kdovekam!

Toda njegov dolgi rapir ni več kavalirsko privzdigoval preluknjane plašča, in ogromno pero na njegovem baretu je viselo žalostno navzdol. Korakal je sključeno, z debelimi solzami v očeh.

Na Dvoru Čudežev mu je bila vendar le namenjena minuta veselja. Neka vlačuga mu je povedala, da je Manfred ranjen na roki, in da mu streže blazna Margentina.

»Vsaj on je otelet!«

Tekla sta k Margentini, kjer sta našla Manfreda, kakor smo pripovedovali.

XXI.

Mojster Ledu.

Okrog malega Šatleta je bilo vse polno majhnih ulic, ki so se križale in zapletale med seboj ter tvorile

mrežo, sredi katere je stala slavna leča kakor ogromen pajek.

Bile so to smradljive ulice brez zraka in luči; ob hišah se je cedila nesnažna voda in odnašala najrazličnejše smeti.

Ena izmed teh ulic se je imenovala kdovekakaj Mačja ulica.

Ljudje, ki so prebivali tam okoli, so se je ogibali; in kakor hitro je padla noč, je tekel vsak, kdor je bil primoran iti skozi njo.

Ta nema izmed vseh mimoidočih je bila največja, kadar so dospeli do hiše, ki je stala nekje pri sredi ulice.

Ta hiša, ki se je spominjajo naši bralci, odkar so spremili tjakaj prečastitega Ignacija De Loloja, je bila zaprta s krepkimi okovanimi vrati, sredi vrat pa je bila linica, za varovana z gosto mrežo.

Tu je prebival zapriseženi krvnik pariški, ugledna oseba svoje posebne vrste, ki je bila v ozkih stikih z velikim profosom in je poveljevala pravcati majhni armadi slug, pomočnikov in delavcev.

Krvniku je bilo ime Ledu. Vršil je posel zapriseženega mučitelja z mirno brezbriznostjo. Strl je človeku nogo na natezalnici z isto prijaznostjo, kakor je položil rokavnač vrv okrog vratu ali zavilhtel sekuro nad tilnikom žlahtnega gospoda.

Mojster Ledu je živel sam v Mačji ulici. Ždel je neprestano v svoji hiši in jo zapustil samo, kadar

ga je klicalo njegovo uradno opravilo.

In kadarkoli so videli sosedje, da se odpirajo okovana hrastovavrata, so ugibali med seboj:

»Kdo umre neki današnji dan?« Nihče ni pomnil, da bi bil imel kdaj služabnika, dekle, ženo, ljubimko ali kakršnokoli rodbino okrog sebe. Bil je samotar v popolnem zmislu te besede.

Po svojem močnem tilniku in krvavem pogledu je bil podoben pravemu divjemu merjascu.

V noči pred jutrom, ko so profosovi stražniki vlekli Lantnelja po Lojlovem nalogu k Trahoarskemu križu — ravno v hipu, ko je hotel mojster Ledu iti spat, je potrkal nekdo na hrastova vrata.

Mojster Ledu je bil skrbno zasul ogenj v kaminu, da bi ga mogel spet zanetiti, kadar se vrne domu. Bil je v tisti znameniti sobi, kjer je visela razobešana po stenah njegova bogata zbirka sekir, klešč, kladcev in bodal.

Ko je slišal trkati na svoja vrata, je zarenčal krvnik par nerazumljivih besedi. Obotavljal se je, ali bi šel odpirati ali ne. Vendar pa se je odločil, šel in odprl linico.

Zagledal je troje mož.

Kdo ste?« jih je prašal.

»Trije rokavnači z Dvora Čudežev.« je odgovoril eden izmed trojice smelo.

In res je ta odgovor presenetil krvnika; odkritostnost teh ljudi ga

je navdala z instinktivnim spoštovanjem. Toda zamrmral je:

»Preklicano se vam mudi, seznaniti se z mano! Se prezgodaj mi pridete v roke! Kaj želite od mene?«

»Povedati vam hočemo nekaj, kar vas mora jako zanimati... upamo seveda, da poplačate našo vneto s par srebrnjaki.«

»Hm! Kakšna je vaša stvar?«

»Ne moremo je povedati, preden se ne domenimo zaradi plačila. Vedite samo, da ste v nevarnosti, da izgubite svojo službo... Ako ne izveste tega, kar smo slišali prav slučajno, bo imel jutri Pariz drugega krvnika.«

Mož, ki je govoril tako odločno, je gotovo poznal že naprej, kak učink bodo napravile njegove besede na mojstra Leduja. Krvnik, ki res ni bil niti babjek, niti pijanec, niti igralec, pač pa se je lahko hvalil z vsimi vrlinami, ki dičijo poštenega moža, je imel samo eno občutljivost: strastno se je bil zavzel za svoj posel. Božal je svoje zbirko sekir tako nežno, kakor je more božati skopuh svoje zlato. Ledu bi bil umrl tisti dan, ko bi mu bili vzeli njegovo krvniško službo!... Kadar je stopal v izpredvodu kakega obsojenca s sekuro na rami ter opazoval po strani drhtljaje groze, ki so stresali množico, je čutil v dnu svoje duše nekaj zmagozlasnega — čuvstvo, ki se ni izražalo z nikakim zunanjim znakom, a je bilo zato tem močnejše in globlje.

Besede, ki jih je izrekel nezna-

nec so prestrašile mojstra Leduja tako, da je prebledel za svojo linico.

Kaj je bilo tako opasnega — na vse zadnje? Saj ni bilo česa ukrasti v njegovi hiši. Pa tudi odkritost neznanca, ki je govoril, je bila napravila nanj simpatičen vtis.

Mojster Ledu se je obotavljal nekaj trenutkov, molčaje sam pri sebi zamolkle kletvice, nato pa se je zdajci odločil, odklenil in dejal:

»Vstopite...«

Trojica je storila po njegovem vabilu. Krvnik je zaprl vrata in se ozrl še enkrat nezaupno nanje.

»Reči vam moram naravnost, da pri meni ne dobite ničesar, ako iščete plena, razen kak temeljit sunek z bodalom — če so vaši nameni slabi.«

»Pomirite se, mojster,« mu je odgovoril tisti, ki je govoril že prej, »slabega namena nimamo prav nobenega.«

Nato je spustil krvnik svoje tri goste v veliko sobo, kjer je gorela namesto sveče smolnata trska.

Ti trije rokavnači so bili Manfred, Kokarder in Fanfar.

Po kaj so prišli h krvniku?

Kokarder je bil povedal Manfredu, kakšen je bil njegov pogovor s hlapcem mojstra Leduja. Ko je prišel do menih, ki ga hlapec ni hotel imenovati, je ugenil Manfred takoj, da je mislil Ignacija De Loloja. Kdo drugi bi pa mogel biti tak zaklet sovražnik Lantneljev, ako ne on, ki je bil pogubil Doleta — on, kateremu je bil zadal Lantnel smrtnevarno rano?

njave, pričakujemo zmago resnice nad intrigami...

Samo še Skader... in zmaga slovanskega orožja je popolna...

Mars.

Vojna.

APEL ČRNE GORE.

London. »Daily Express« prinaša iz črnogorskega znanega ministarstva sledečo objavo: »Črna Gora se je odločila Evrope že večkrat podvrgla, posebno v letih 1878., 1879., 1880.; tudi takrat, kadar so bile odločbe proti njenim interesom. Nikdar se pa ni podvrgla, kadar je bil njen obstoj ogrožen. Na odločbe pariške pogodbe, ki so uničevale večno neodvisnost Črne Gore, je Črna Gora odgovorila s tem, da je pobila turško vojsko v Grahovu in Evropa je to priznala. Največjo krivico pa hočejo sedaj napraviti Črni Gori s tem, da ji iztrgajo Skader, ki je tako ozko zvezan s Črno Goro, ki je vplival na njeno usodo in ki dominira njeno bodočnost. Črna Gora je edina iz Balkanske zveze, ki se ji hoče napravljati ovire, edina, ki se ji hoče diktirati vojni program, kljub temu, da je Evropa na vsa usta proglaševala svojo nevtralnost v turško-balkanskem konfliktu. Zakaj? Da se ustvari nekakšno glavno mesto Albanije, ki se je izpod turškega jarma osvobodila z zaslugom zavezniškega orožja; Albanije, ki se jo napravlja za avtonomno državo preko njenih naravnih mej. Črna Gora je bila prednja straža krščanstva proti turškim osvovitelcem in ona ne more trpeti, da bi se ne upoštevalo te njene preteklosti; dalje pa mora dati tudi častno zadoščenje svojim mrtvim sinovom in čudežnim žrtvam, ki jih je, kakor je mala, darovala, da udeležiti program čiste svoje zgodovine. Črna Gora apelira na čuvstva pravičnosti angleškega naroda in celega sveta. Črna Gora bo nadaljevala boj, dokler ne bo podpisal mir s Turčijo. Po miru se pa posveti življenjskim interesom svojega obstoja.

Spor glede Skadra bi bil že davno rešen, oz. bi se sploh ne bil začel, če bi ostala Avstrija pri Mürstškem programu iz leta 1907., ki obsega rusko-avstrijski sporazum.

V III. čl. ki se tiče Macedonije stoji:

»Takoj, ko se dežela pomiri bodo velesile od otomanske vlade zahtevale spremembo meja posameznih upravnih okrajev in sicer tako, da bi se bolj upoštevalo narodnostna razporedila.«

Dalje se je istotam izrekel princip, da se morajo meje določiti tako, da bodo odgovarjale materielnemu in političnemu življenju dežele, da bi bila uprava lažja in da bi prebivalstvo uživalo mir in srečo.

Mir in srečo tedaj! Srbija in Črna Gora povdarjata, da na noben način z ustanovitvijo Albanije v takšnem obsegu kot nameravajo velesile — ni zagotovljen mir. Nasprotno: Črna Gora bo vedno in vedno hrepnela po Skadru in njegovem ozemlju, saj jo opravičujejo zgodovinske tradicije — Skader je bil srbski oz. posest črnogorskih rodbin. — In sedaj še ta kri — v potokih prelita pod Skadrom. Res Rusija bi bila lahko odkritorsnejša: ako je vedela kaj bo morala storiti, zakaj ni tega jasno in odločno sporočila v Cetinje in Beograd, da bi ne bilo padlo toliko nepotrebnih žrtev. Tako govore v Beogradu in pravijo, da

je sedaj silno težko opustiti napad na Skader, ko je že vse za naskok pripravljeno. Poročila od drugih strani pa zopet trdijo, da bi se Rusija v skaderskem vprašanju ne bila udala, če bi jo Anglija ne bila pustila na cedilu.

Poročilo, da je kralj na novo ukazal Skader bombardirati, se v Londonu in diplomatskih krogih ni verjelo. Nihče si ni mogel misliti, da bi se Črna Gora upala nasprotovati Avstriji, ko ji je ta zagrozila s prisilnimi sredstvi. Le obup in resničnost trditve, da Skader pomenja »biti ali ne biti« za Črno Goro, dokazuje smeli korak kralja. Črna Gora, pa če je še tako mala, ne more zaostati za Bolgarijo, ki je zavzela Drinopolje, ne sme zaostati za Grško, ki je zavzela in osvojila Janino. Črna Gora mora osvoboditi Skader. Seveda, če se potrdijo vesti, da je Srbija ustavila operacije pred Skadrom, tedaj ne pade mesto, pod katerim je mali črnogorski narod v pravem pomenu besede izkrcaval.

Nič veselega nam ne prinesejo bodoči dnevi.

Bombardiranje Skadra.

Dunaj, 31. marca. Uradno se potrjuje, da Črnogorci zopet obstreljujejo Skader. Pripravljajo se za generalni naskok. Z Malega Bardanja so obstreljevali turške pozicije ob reki Kiri. Turki so se umaknili.

Prisilna sredstva.

Dunaj, 31. marca. Tu se uradno zatrjuje, da nastopi Evropa proti Črni Gori s prisilnimi sredstvi.

Mednarodni položaj.

London, 31. marca. Novo bombardiranje Skadra je izvalo nevarne komplikacije v mednarodnem položaju.

Srbija ukazala svojim četam, da ustavijo operacije.

Dunaj, 31. marca. Jutranji listi poročajo iz Beograda, da je srbska vlada vrhovnemu poveljniku oblegane armade pred Skadrom, generalu Bojoviću, ukazala naj v kolikor se tiče srbskih čet, vojaške operacije pred Skadrom ustavi.

Demonstracije velesil.

Dunaj, 31. marca. Angleško in avstrijsko vojno brodovje bo prispele pred Bar ter demonstriralo z vojnimi operacijami, oziroma onemogočilo izvedbo namere kralja. Iz političnih krogov se nam k temu še poroča: Avstrijsko brodovje odpluje proti Baru. Angleško brodovje obstoječe iz 2 linijskih ladij in 2 velikih križark pripluje izpred Krfa. Anglija in Avstrija sta edini državi, ki bodeda demonstrirati proti Črni Gori. Italija, Francija, Rusija se demonstracije ne udeležijo.

SRBIJA.

Kdaj zapuste Srbi Albanijo?

Beograd, 31. marca. Oficijozno se naznaja, da bo Srbija odpočila vojake iz Albanije šele, kadar bo mir podpisan. Srbija je izjavila, da si je izvolila za svoje trgovsko pristanišče Drač.

Meja med Srbijo in Bolgarsko.

Sofia, 31. marca. Srbi in Bolgari so se sporazumeli, da določi mešana komisija v kateri bosta general Paprikov in polkovnik Mihajlov ter več srbskih častnikov, provizorične meje v okupiranih okrajih, da lahko prično oblasti funkcionirati in da se prepreči spori. Prava meja se določi šele, ko bo mir sklenjen.

»Hamidie« je kriva.

Beograd, 31. marca. Uradna »Samouprava« piše, govoreča o skaderskem vprašanju in o sklepih velesil, da bi bilo vse drugače prišlo, če se ne bi bili v odločilnem trenutku pejavili Hamadie in njeni tihi prijatelji.

Enver beg v zasedi?

London, 30. marca. »Daily Mail« javlja iz Carigrada po privatnem viru, da je Enver beg s svojimi četami pri Cataldži prišel v zasedo in da so bili njegovi oddelki decimirani. Turki so izgubili 3000 mož v tem boju. Nepranehloma prihajajo ranjenici v Carigrad.

Slovenska zemlja.

Iz Postojne.

Več člankov smo že čitali iz Postojne, o katerih se opravičeno kritizira upravo postojnske jame in nje gospodarstvo. Dovolite gospod urednik, da si tudi jaz dovolim v Vašem cenj. listu nekoliko pojasnil dati javnosti, zlasti na postojnskim opravičencem, koje stvar najbolj tangira. V »Laibacher Zeitung« štev. 2977 dne 27. decembra 1912 smo čitali članek »Von der österreichischen »Adria« Ausstellung in Wien. V tem članku pravi dopisnik, da se bode v ta namen poslalo na Dunaj iz Postojne cele vagone kapnikov. Torej taka naj bode reklama, da se bode postojnsko jamo oropalo za par vagonov kapnikov. Oni, ki naj bi čuvali, da se niti najmanjši kapnik v jami ne odbije, so jeli cele vagone kapnikov pošiljati v razne vsakoletne razstave. Ne vem, ako je vse to Postojnčanom znano, vem pa, da ako bi jim bilo vse to početje znano, bi glasno protestirali. Reklama naj se dela pismena po časopisih z treznimi članki, a ne z pošiljanjem kapnikov po svetu. Ako bode šlo tako dalje, bode kmalu Postojnska jama brez vsakih kapnikov in vrednosti. One reževe, ki prodajajo kapnike iz raznih drugih kraških jam, pred jama se jih preganja in se jim ne dovoli prodaja kapnikov, ker je po najnovejši odredbi dež. vlade prepovedano kapnike odbijati in potem prodajati. Torej za te prodajalce reževe je to prepovedano, za one, ki pa kamenje en gros pošiljajo in tudi prodajajo je pa dovoljeno. Seveda mora biti dvojna meral! Tudi za prodajo razglednic v jami in pred jama sta si jamski tajnik in blagajničarka izvojevala monopol. Ne vemo zakaj je obrtna oblast in trgovska zbornica tu, da ne štiti koristi obrtnikov? Zakaj se plačujejo prispevki za trg. zbornico? Na misel nam pride, kako je očetovsko skrbel pok. pl. Globočnik za jama, da se ni niti en kapnik premaknil, a sedaj? Vsi do sedaj tujcem še nedostopni deli jame, v katerih je najlepše, najčistejše kamenje, so vsi oropani in opuščeni te naravne krasote. Tu sem v kratkem očrtal, kako se godi z našo jama, za katero bi morali skrbeti bolj kot za punčico v očesu. Takšno je torej oskrbnišvo jame, pusti, da se dela vandalizem. Temu početju mora biti konec. Postojnčani, ako imate le še kaj ljubezni do svojega rodne kraja in do najlepšega bisera na slovenski zemlji, preskrbite, da se napravi temu vandalizmu konec, sicer bode prepozno.

Z Bleda.

Malo kdaj se kaj bere o našem letovišču v Vašem cenjenem listu. Mislimo, da ne bo odveč, če se da-

nes tudi nekoliko pokrca po naših Nemcih, ki so nastavljeni na blejski postaji, kjer gredo nemški most do Adrije. Kar si vse ta nemška banda dovoljuje tu na Bledu, presega že vse meje. Hočem Vam v drugič popisati o postopanju našega načelnika postaje in njegovega adjutanta Kratkyja, ki sta oba zagrizena Nemca, člana Südmärke. Tu na Bledu imamo tudi Nemca, železniškega čuvaja pod imenom Horner, ki mu vse bolj diši, kakor njegova služba. Njegova žena nima zadosti, da prodaja razglednice na kolodvoru, meša se celo v druge kupčije, namreč v kupčijo zaklanih prašičev, ki jih dobiva skoro vnozine prosto na svoje ime, potem pa jih prodaja na Bledu svojim pristašem Nemcem. Redno kupčijo pa drži ta zakonski par posebno s kruhom, ki ga dobiva iz železniškega konzuma, en del iz Gorice, drugi del pa iz Knittenfelda, seveda na železniške osebne vozne liste, in to leto in dan, vsaki teden. To je v škodo našim obrtnikom mesarjem in pekarnam, drugič v škodo železniški upravi, ki v tem ne plačuje skoro nič vnozine. Mi bi nič ne rekli zoper to, če se dobi kruh nekoliko ceneje za naš revni delavski stan, ampak prodaja se samo za naše Nemce in njih pristaše. To vse vidi naš gospod načelnik postaje, in vse dovoljuje — in celo priporoča to kupčijo. Ako bo zvedelo tudi železniško ravništvo, smo prav radovedni, kaj bo ukrenilo proti tej konkurenci. Naj omenim še to: kakor je vsakemu že znano, je na Bledu beračenje in krošnjarija prepovedana, vsaj so table s tem napisom na več krajih a zato se ne zmenji imenovana dvojica ob poletnem času gre žena od vile do vile, da naj ji podarijo kaj ponošene obleke, češ, pri nas v Avstriji smo tako slabo plačani avstrijski čuvali, da ne moremo za svojo družino kupiti potrebne obleke. To dela sitnost letoviščarjem in sramoto železniški upravi, ki tako slabo plačuje svoje ljudi, da se morajo beračenja posluževati. Drugič kaj več.

Iz Ormoža.

Klerikalno narodnjaštvo presega že vse meje. V časih, ko si nekateri prizadevajo z vsemi močmi, da se med našim narodom povzpne narodna zavednost, so ti hujšaki dosledno na delu, da razderejo sproti vsak uspeh. Pred kratkim je imel dr. Serbec, odvetnik v Ormožu, na nekem shodu v ormoški okolici shod, v katerem je pozivljval obč. predstojnike, župana i. dr., da naj uradujejo izključno le slovensko. Kaj takega mora vendar vsak narodno čuteči človek vzeti na znanje — z zadoščenjem. Ne stori pa tega »Slov. Gospodar«, ki na nečuvnem način bruhla in blati ta izvajanja narodnega ponosa z celimi gnojnicami. Ker je ormoški Slovecem »Gospodarjev« dopisunček znan, se nam zdi čudno, da že ni dobil potrebnega plačila.

Dnevni pregled.

Vsi slovanski listi so polni obsojanja pri poročilu o hrv. slovenskem sestanku v Opatiji. »Lid. Noviny« pišejo, da je to vrhunec zaslepljenega dogmatizma. Nihče ne more govoriti o hrvatsko-slovenski zvezi, ako izključuje Srbe, ki so s Hrvati en narod. Vsi listi so edini v tem, da je klerikalno-pravaška politika na jugu nesreča za Jugoslovane in da ne obeta nič dobrega. Treba je biti posle previden proti takemu jugoslovanstvu — pravijo

politiki. Sadove triaističnega parlamenta v Opatiji bomo kmalu videli.

Popravek. Na podlagi § 19, tiškovnega zakona prosimo vas, da prinesete sledeči resnici odgovarjajoči popravek z ozirom na današnje notico v Vašem cenj. listu. Ni res, da so slovanski listi polni obsojanja o hrv. slovenskem sestanku v Opatiji, res pa je, da smo se sami obsodili, — ni res, da je naš komunike vrhunec zaslepljenega dogmatizma, res pa je, da smo zdaj šele spregledali — ni res, da ne more nihče govoriti o hrv. slovenski zvezi, ako izključuje Srbe, res pa je, da moremo govoriti mi — ni res, da je klerikalno-pravaška politika na jugu nesreča, res pa je, da je sreča, ker protestira proti Čuvaju, — ni res, da se bodo sadovi te politike kmalu pokazali, res pa je, da teh sadov sploh ne bo. Z odličnim spoštovanjem klerikalci in pravaši, ki so bili na shodu v Opatiji.

Na naslov c. kr. pošt. ravnatelstva v Gradcu. Kot smo v »Veleizdajalcih« poročali, si je v aferi Brezovčnik pridobil kot rešitelj naše države nedvomno največjih zaslug c. kr. pošt. Schuchej v St. Lovrencu nad Mariborom. Ker se je tekom obravnave pokazalo, da stoji cela afera le na čisto navadnem obrekovanju, si osojamo tem potom vprašati slav. c. kr. pošt. ravnat. v Gradcu: Ali je slav. c. kr. pošt. ravnat. v Gradcu znano, da se vtika c. kr. pošt. Schuchej v politič. agitacije, na škodo lastnim mu sodržavljanom? Ali je slav. pošt. rav. znano, da se je pri obravnavi dne 22. t. m. pokazalo, da je igral c. kr. pošt. Schuchej v tej aferi zelo čudno vlogo? In: Kaj namerava c. kr. pošt. ravnat. v Gradcu v tem slučaju ukreniti? Konečno: Kaj bi storilo slav. c. kr. pošt. ravnateljstvo v slučaju, da bi se vtikal v take stvari slovenski pošt. — s Slovencem?!

Deželni odbornik dr. vit. pl. Link odstopi. Iz Gradca došle vesti javljajo, da je prejel dež. glavar grof Attems lastnoročno pismo dr. vit. pl. Linka, dež. poslanca in dež. odbornika, v katerem mu le ta javlja, da resignira na svoje mandate. Ta korak opravičuje dr. pl. Link z boleznijo in utrujenostjo. »Grazier Volksblatt« pa piše, da so temu odstopu krive intrige v nemškonskacionalnem klubu. Pl. Linka naslednik bo najbrže dr. Viljem pl. Kaan.

Izpraznjeno mesto. Pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru je izpraznjeno mesto višjega pisarniškega predstojnika. Prošnje je vložiti do 5. t. m.

Židi na delu. Kakor vselej se tudi letos klatila krog hmeljarjev dva žida, ki skušata že sedaj sklepati večje kupčije. Svetujemo našim slovenskim hmeljarjem, da jima ne gredo na lim. Če nečjejo doživeti neprilicnosti, kot so jih pred dvema letoma. Kadar vas nadlegujejo, jim pokažite vrata. Isto storite tudi z drugimi, ki bi jim morda sledili.

Zborovanje c. kr. kmetijske družbe za Štajersko, se je vršilo minoli teden v sredo in četrtek v Gradcu. Demonstracija, ki so jo nameravali o tej priliki prirediti proti obstrukciji klerikalcev v dež. zboru, se je le deloma posrečila. Pri razpravi o carini na žito je prišlo med somišljeniki viteza Hohenbloma in vitežom Pauzem do ostre debate. Za prvega podpredsednika je bil voljen mesto Plessingerja, ki je odstopil, grajščak dr. Klusmann. Važnejših sklepov ni bilo.

K polomu v Laškem trgu. Iz Laškega trga poročajo, da iščejo in pregovarjajo nemčurski priganjači

Pesem od Šukri paše.

To si voli Šukri paša, ki se Turkom prav obnaša kak bi vojsko skupaj spravil in Bolgarom pot zastavil.

Car bolgarski je govoril: »Jaz bom Turku konec storil, mnogo smo pod njim trpeli, mnogo potrpljenja imeli.«

To so slišali Bolgari, skušeni junaki stari, rekli so: »to je pravo, vsi na boj za staro slavo.«

Eno pismo so spisali, in ga v Carigrad poslali, ko pa Turki so ga brali — so od srca se smejali.

V pismu pisano je stalo:

»Ker krščanska naša raja v težki bedi se nahaja, smo Bolgari to sklenili, da jo bomo osvobodili.

To vam dajemo na znanje, da končate svoje klanje, če vam je krvi premalo, z nami skusite se malo.«

Turki so se veselili in tako so govorili: »to imamo za zahvalo, ker smo klali jih premalo

Ko še bolj bi jih morili, vsi bi zadovoljni bili, ker predobro se imajo, zdaj z orožjem ropotajo.

To je slišal sultan stari: »Vojno hočejo Bolgari? — brž njih želji ugodite, in naproti jim hitite.

Kaj ti pravim Zekki paša, ti učena glava naša: skupaj zberi čete svoje, vodi k Srbom jih na boje.

Kjer je mesto Skoplje slavno, tam mi vladali smo davno, tam vse čete skupaj spravi, proti Srbom jih postavi.

Cesta gre čez Kumanovo, dal sežidati sem novo, od tam cesta gre na Vranje, tam začne se bojno klanje.

Za en dan imel boš boja, cela Srbija bo tvoja — Srbi bodo vsi zbežali — Vi v Beogradu boste spali.

Kaj ti pravim Džavid paša, ti si stara slava naša: ti na Bitoli se odpravi, svojo vojsko tam postavi.

A ti hrabri Šukri paša, ti največja dika naša, ti odrini v Drinopolje, čete zberi tam najboljše.

Stori vse po svoji glavi, kar ti tvoja pamet pravi, potlej čete skupaj zberi, proti meji jo uberi.

Tam poišči mi Bolgare, puntarje nevsečne stare, potlej v Sofijo stopi, po vsem svetu jih razkropi.

Turki so se zasmejali, in tako pri sebi dñali: »to jih bomo zapodili — njih dežele razdelili.«

Paše so vsi čete zbrali in napot so se podali, jih na turške meje gnali, in o zmagah so sanjali.

To premišlja Šukri paša, ki se Turkom prav ponaša, kak bi meje prekoračil — in Bolgare kje zasačil.

A Bolgari so junaki, dobro skušeni vojaki, dobro skrivati se znajo in ujeti se ne dajo. —

To si misli Šukri paša: »Močna je še vojska naša: bom Bolgare z meje zvalil — in od vseh strani jih zgrabil.

Paša stopa ob Marici, slišijo se bojni klici — že se bližajo Bolgari — zdaj, o paša, nanje vdari!»

Paša gleda na nižavo — vidi reko yso krvavo: v nji za glavo turška glava, v nji za truplom truplo plava.

Paša zre v vode rudeče in tako pri sebi reče: »to je huda bitka bila, mnogo čet je pomorila...«

Paša stopa ob Marici čujejo se bojni klici: »Hitro, hitro se umaknite, v Drinopolje vsi bežite.«

Tako pravi Šukri paša: »Močna je še vojska naša, nič se nam ni treba bati, ne v trdnjavo se skrivati.«

V ravnem polju Turek laže urno dirja tja do paše: »Beži, beži Šukri paša zmagana je vojska naša.«

Močna vojska tam vadi se že so padle Kir Kilise nihče vojske več ne vstavi, nihče nič več ne opravi.

Cela nam beži armada, do obzidja Carigrada, da v najhujši zadnji sill bomo Carigrad rešili.

Zadaž nam sledi armada, tebe bi zajela rada — Drinopolje bo obdala celo mesto izstradala...«

To si misli Šukri paša: »Če je taka vojska naša v Drinopol se bom nastanil mesto pred Bolgari branil...«

Toda general Ivanov, hrabri poglavar Slovanov, se obleganja ne straši pismo piše Šukri paši:

»Hrabri paša — Šukri-paša eno le še zdaj se vpraša: Ali hočeš se udati, ali se hočeš bojevati.«

Odgovarja Šukri paša: »To je trdna volja naša, nikdar nečem se podati se do smrti bojevati.«

Pravi general Ivanov, hrabri poglavar Slovanov: Hej, junaki moji smeli, trd boj bomo imeli.

Ker se paša neče udati, moramo ga izstradati, mesto dobro obkrožite in se v zemljo zakopljite.

Drinopolje ne pustimo, rajši čakamo vso zimo, v rovih bomo zimovali in pomladi počakali.

So vojaki tak storili Drinopolje obkolili, v rove so se zakopali dobro mesto varovali.

slovenske kmete—kaline, da bi podpisali izjave, v katerih so za to, da odstopajo od svojih vlog gotove odstotke. Ker je to na škodo vlagateljev, ozir. onega, kar so upravičeni zahtevati kot upniki, se vse prizadeje odločno svari pred takimi koraki. Sicer je pa dne 6. t. m. — v nedeljo — tozadevno zborovanje slovenskih interesentov dopoldne ob polu 9. uri v tamošnji pivnici.

Zaradi se je inženir Pollak v Trzinu z gospo Anko Rakovčevno, hčerko tovarnarja in svetnika trgovske in obrtne zbornice v Kranju. — Istotako se je zaročil g. Jožef Meden, sodružabnik tvrdke J. & A. Majdič v Kranju, z gospo Albinco Paplerjevo, posestnika hčerjo v Kranju.

K dopisu iz Kranja ponovno izjavljamo, da g. Pirc ni z notico v nobeni zvezi. Mislimo, da to zadoštuje. Kaj mislijo gotovi ljudje, da so naše izjave za kratak čas. Ako izjavimo, da ta in ta ni dopisnik — potem to drži in velja. To naj zadoštuje za pojasnilo.

Domače ognjišče. Štev. 3, prinaša sledečo vsebino: Pav. Flere: Abnormalna duševna stanja. — Duševna vzgoja. — Doba in Dom. — Domači zdravnik. — Listek je poln pravilic in povesti. — Brobtine pa prinašajo za vsakogar zanimive novice. Stane 3 K na leto. Naročajte ta list.

Avtomobilsko progo otvorijo na državni cesti Celje—Kamnik—Domžale—Ljubljana. Tozadevna družba se je že ustanovila.

V odvetniško listo je vsprejet dr. Fr. Glančnik, odvetnik s sedežem v Mariboru.

Vlak ga povozil. Kakor se iz Radovljice poroča, je dne 25. t. m. na železniški progi Kranjska gora—Dovje povozil vlak št. 1715 triletnega otroka Franca Zupana, sina železniškega čuvaja Tomaža Zupana. Otroka je na mestu mrtve.

Gozdni požar. Iz Postojne se poroča, da je nastal dne 25. t. m. popoludne vsled neprevidnosti nekega pasanta na poti skozi gozd. Hrastje imenovan, požar, ki je uničil na 6000 kvadratnih metrih 300 pet do petnajst let starih smrečic. Na mesto požarja so prihiteli iz Postojne ljudje, ki so ogenj zadušili v dveh urah.

Neverjetna predznost. Pri zgradbi belokranjske železnice nad Semičem sta delala tudi hrvaška delavca Peter Oreškovič in Mile Tomažević. Dne 18. prosinca t. l. sta bila v kvartalu v Bukovčevi gostilni v Semiču. Proti 9. uri zvečer prideta v gostilno delavca Andrej Obed in Pavel Bohunek in sta naročila skupno 1 liter vina. Pila sta to vino stoji in je plačal potem Obed ves račun z bankovcem za 10 K. Ko so videli delavci, ki so igrali, kam je spravil Obed drobiž, ki ga je dobil iz petaka, so skočili brez vsakega povoda k Obedu in Bohunku. Edah je udaril s stolom Bohunka proti glavi, pa je Bohunek z roko prestregel udarec. Tedaj ga je udaril eden od strani s steklenico tako močno po glavi, da ga je obilila kri in je omedlel. Obed sta pa pobila Oreškovič in Tomažević na tla, ga odnesla iz gostilne na cesto in ga toliko časa tepla, da je omedlel. Zdalj sta mu izrezala ves tisti del telovnika z žepom vred, kjer je hranil denar in sta odšla z denarjem, ki ga je imel, kakih 15 K. Obed je na več mestih ranjen. Tomaževića in Oreškoviča pa je vzela

noč. — Dne 2. februarja t. l. sta pa že kvartala v gostilni Uršule Ferenčak pri novem kolodvoru v Metliki. V to gostilno sta prišla tudi posestnika z Broda in sta prisleda k ravno tisti mizi na drugi konec. Hlačarja ni mikala igra, Zvonkovič pa ni mogel zdržati; vsak trenotek je sedel igralcem bližje in je kmalu igral z njimi, pa je tudi že v začetku izgubil nekaj denarja. Oreškovič in Tomažević, ki sta bila na dobičku, sta na umeten način izzvala prepir, se delala razžaljena in sta hotela oditi z dobičkom. S tem pa ni bil zadovoljen Zvonkovič, ki jima je zastavil pot in jima ni dal oditi. Tedaj je sunil eden izmed obeh od strani Zvonkoviča z odprtim nožem v trebuh, potem sta pa stekla v gozd. Zvonkoviču so takoj izstopila čreva iz rane, katera mu je sicer zdravnik zopet spravil v trebuh, vendar je Zvonkovič drugi dan zjutraj umrl. Oba storilca sta zbežala čez Kolpo na Hrvaško.

K požigu ga je nagovarjal. Na Uršnih selih, na Lazih in v Prelogih je zdaj delo na vrhuncu. Voz za vozom, težko obložen z različnim materialom, gre v te kraje. Nekateri vozniki so si kar zgradili bajte oz. pokupili koč in so se kar stalno naselili v teh krajih. Tudi voznik Fran Hec si je kupil hišo in še eno leseno barako, katera ni bogvekal vredna, pa jo je vendar dal zavarovati pri zavarovalni družbi »Donau« za 600 K. Da bi prišel poceni do denarja, je nagovarjal meseca februarja t. l. svojega še pred kratkim časom najetega hlapca, naj mu zažge tisto barako, da mu bo že dobro plačal za to. Hlapec tega ni hotel storiti, ampak je naznanil orožnikom gospodarja.

Nesreča. Hišni posestnik in rudar Poženel iz Idrije je dal časa bolehal na melanholiji in je bil zadnje dni radi te boleznij vpokojen. V soboto ponoči je neopazno odšel iz hiše, zjutraj ob dveh so ga domači pogrešali, a takojšnje poizvedovanje po njem je bilo brezuspešno. Nekako pred šestimi urami zjutraj pa so opazili delavci v rudniški tovarni ob mostiču čez Idrijo v vodi moškega, ki se je stojič držal ob lesenem stebru, je čelo je bilo nad vodo. Takoj so ga dvignili iz vode in spoznali v njega pogrešanega rudarja Poženela. Toda pomoč je bila prepozna in na lice mesta došli okrožni zdravnik dr. Žižek je mogel konstatirati le smrt vsled vtopljenja. Je li sam šel v vodo, ali ponoči ponesrečil, se ni dalo dognati. Najbrže se mu je vsled težke boleznij omračil um in v zmedenosti izvršil ubopno dejanje. Bil je v starosti 52 let. To je v kratkem času že drugi slučaj takega ponesrečenja v Idriji.

Nesreča. Pred nekaj dnevi je stal prožni nadzornik Goleš na neki skali, pripravljen, da da prožnim delavcem, ki so razstreljavali ravno neko skalovje, z rogom znamenje, da se unaknejo pred dohajajočim vlakom. V tem na se je nad njim odtrgala skala in ga nevarno poškodovala.

Prepovedi tatovi. V petek so hoteli neznani zlikovci vlomiti pri posestniku Koširju v Gladomecu. Na šum se je Košir prebudil in hitel ven. Posrečilo se mu je, enega vlomilcev prijeti za roko, na kar ga je le ta 5krat z nožem zabodel in ušel. Našli so k strehi prislonjeno lestev, a v strehi sami veliko odprtino.

Govori gospod Ivanov hrabri poglavar Slovanov: Hej, junaki, zdaj vstajate na napad se pripravljajte!

Čakali smo celo zimo, zdaj orožje zgrabimo. Konec bodi Šukri paše — Drinopolje bodi naše!

So junaki iz rogov vstali na trdnjave se zagnali, srbski pokajo topovi turški padajo zidovi.

Tri dni so se bojevali, boja niso prej končali, da so Drinopolje vzeli, Šukri pašo z vojsko vjeli.

Ko to vidi Šukri paša, pravi: »Kje je slava naša? Morali smo se udati težko vojsko dokončati.

Hej vojaki zdaj hitite mesto urno mi zažgite predno dan današnji mine — bodo same razvaline.«

Govori gospod Ivanov hrabri poglavar Slovanov: »Če ga boste vi razdali, mi ga bomo sezidali.«

So se Turki v beg spustili lepo milosti prosili — Kar so mesta zapalili, so Bolgari pogasili! —

Govori gospod Ivanov: »Zdaj junaki si počite — dobro s plenom se gostite, ker je padel Šukri paša k Carigradu pot gre naša.«

Postopač s premoženjem. V St. Juriju ob Taboru so prijeli pred nekaj dnevi nezaposlenega V. Huberja iz Kalobij. Ko so mu preiskali obleko in perilo, so našli pri njem dvoje hranilnih knjižic, na katerih je imel naloženega denarja do 12.000 kron! Sumijo, da je te svote nakradel — za stara leta.

Roparski napad. K posestnikom Ureku in Horvaticu v Mihalovcih pri Brežicah je prišla dne 23. p. m. tolpa Hrvatov, ki je bila z revolverji oborožena. Zagrozilo se jima je, da se jih ustrelji, če ne izročita svoje premoženje. Tolpa je pokradla za 500 K denarja, mnogo obleke i. dr., ter zginila nazaj na Hrvaško.

Dekla zadušila otroka. V Gradcu so prijeli neko Marijo Geuser, ker je svoje drugo, novorojeno dete zavila v cunje in skrila v nek zaboj, na katerega je postavila posodo. Dete se je po 40 urah muk, zadušilo. Geuserjeva je šele 18 let stara.

Ljubljana.

— Ljubljanska državna policija. V sobotni »Wiener Zeitung« objavlja ministrstvo za notranje stvari odredbo z dne 26. marca, s katero ustanavlja državnopolijsko ravnanje v Ljubljani s 1. aprilom 1913. V področje te državne policije spadajo Ljubljana in krajevne občine Moste, Gorenja in Spodnja Šiška ter Vič. V delokrog državne policije spadajo vsi običajni policijski posli: javna varnost, red in mir, zglaševanje, potni listi in tujstvo, društvena in zborovalna policija, tiskovno-polijske stvari, varnost oseb in lastnine, udobnosti prometa po cestah ter policijske stvari glede razstrelil, gledališka policija, dovoljevanje javnih produkcij in uprizaritev (izvzemši gledališke koncesije, varietete kakor tudi predstave v cirkusu, odobrenje sporedov, pesemskih besedil, dovoljevanje maskaradnih in drugih javnih plesov ter plesne godbe, nadzorovanje gostiln, kavaren, prenočišč, javnih zbirališč in veseljišč, nadzorovanje iger na javnih prostorih in izpolnjevanje ministrske odredbe glede policijske ure, poselski in delavski red in policijske določbe, paznja na predpise glede izvožkov in voznikov, policijsko kaznovanje v zmislu ces. odredbe z dne 20. aprila 1884, drž. zak. št. 96, polic. kaznovanje po § 5. zakona z dne 24. maja 1885, drž. zak. št. 89, izgonstvo v zmislu zakona z dne 27. julija 1871, drž. zakona št. 88, kakor tudi odredba policijskega nadzorstva ter policijsko uradovanje v zmislu kazenskega sodnega reda. Na čelu policiji je ravnatelj, ki je podrejen deželnemu predsedniku in njemu je pridruženo uradništvo, civilni agenti ter uniformirani stražniki.

— K državni policiji so prevzeti naslednji mestni policijski stražniki: Alojzij Slanovec, Nikolaj Večerin, Jakob Kržan, Jernej Papler, Jakob Podreberšek, Stefan Goričan, Michael Sitar, Simon Vrhunc, Franc Oklički, Franc Vrečar, Franc Palčar, Jakob Gerčar, Martin Hudales, Jožef Kocjančič, Franc Kurent, Fr. Drešar, Ivan Tičar, Albin Bergant, Franc Grošelj, Franc Volk, Jožef Ovsce, Michael Stanta, Matija Plevel, Matija Godicelj, Anton Zabukovšek, Franc Možina, Jožef Kek, Martin Orehek, Jožef Gril, Valentin Gradišar, Gregor Rogelj, Ferdo Safec, Franc Majerič, Mat. Ogrin, Anton Kimovec, Ivan Babič, Franc Jurečič, Franc Poljanšek, Ivan Benedičič, Martin Erjavec, Friderik Safec, Vid Bevc, Vincenc Marolt, Franc Prešeren, Ignacij Tomic, Ivan Gerlica, Jožef Sprager, Ivan Petrič, Ivan Jenko, Jožef Jazbec, Michael Potočnik, Franc Renčič, Pavel Dolar, Ivan Pasar. — V nedeljo je prišel v Ljubljano prvi oddelek stražnikov iz Trsta. Došlo je 40 stražnikov. Iz Trsta pride še en transport. Novo osebje nastopi službo danes opoldne.

— Zanimiva družba — zasačena. Kakor nalašč je ljubljanska mestna policija prav na koncu svojega službovanja prišla na sled zanimivi družbi, ki se je že dalje časa potikala po ljubljanskih predmestjih. Pravijo, da je imela ta družba svoje sestanke po vseh ljubljanskih predmestjih v Mostah, v Šiški in v Trnovem. Ljubljanska policija je dobila prve sledove — v Krakovem. V gostilni pri Kolenčku so se že dalje časa zbirali zvečer sumljivi ljudje. Sinoči pred polnočjo je ljubljanska mestna policija zavarovala vse ulice okoli Trnova in Krakova in so posebno zastražili dohod k Ljubljani. Ob tri četrt na 12. so odšli trije detektivi v gostilno k Kolenčku in so se vsedli k mizi. Gostilničar je kazal popolnoma mirno lice — videlo pa se je, da ima v drugi sobi stalne goste. Nekaj minut pred 12. so stopili detektivi v posebno sobo in za njimi je prišlo nekaj policajev. Ker pa je o polnoči prenehala mestna

Ljubljanska policija s svojo službo in je državna policija prevzela nje posle — so se pri tem dogodile prav zanimive stvari. Ravno ob 12. so se namreč straže menjale in tako so na oghih ulic stopili državni stražniki, na ona mesta, ki so stali mestni stražniki. Ko so policaji vrdli v posebno sobo »pri Kolenčku«, je bila ravno polnoči ura — torej ob času, ko je treba gostilno zapreti. Gostje v posebni sobi so čutili pretečo nevarnost in so počasi odprli okno. Med tem, ko je mestna policija hotela neznance aretirati — je stopila državna policija v sobo in je v imenu postave pozvala mestno policijo, da naj odstopi od svoje službe. Ko so policaji drugega zamenjavali, so se okna naenkrat odprla in sumljivi gostje so izginili v noč. Ker je bila ravno 12, niso vedeli mestni in državni policaji, kdo naj pravzaprav lovi neznane ljudi. Med tem pa je družba pobegnila. Eden je bežal v smeri proti Mirju in je izginil proti Gradaščici. Policaji, ki je stal tam na straži, je slišal, ko je ura bila dvanajst in je čakal, da ga nadomesti drž. policaj. Ta pa se je toliko zakasnil, da je neznance lahko utekel. Dva sta bežala proti Ljubljani. Tu sta že stala dva državna policaja. Ko sta skočila za bežečima človekoma, je eden iz teh dveh strelil. Kroglica pa je zadela v neki kostanj in je odbila nekaj skorje. Eden je preprezel ograjo za II. mestno šolo na Grabnu in je ušel. Gostilničarja so med tem prijeli in se je skazalo, da je bil z družbo v zvezi. V skrivnem predalo so našli zapiske, ki kažejo, da je neka skrivna organizacija. Drž. policija bo imela takoj mnogo dela. Pravijo, da je drž. policija takoj prišla na idejo, da so med temi ljudmi tudi srbski špijoni. Policija je preiskala natančno nekatere hiše, preiskava pa je ostala brezuspešna.

— Nadzornik Maier je stalno vpokojen.

— Benečična predstava damskega osebja. Gospod Senator se vrši za lože par, kar je na lepakih pomotoma izostalo.

— Popravek. Včeraj se je vrnila v naš list pod notico o gledališču neljuba pomota. Venca je namreč dobil g. Križaj in ne g. Bukšek.

— Šolnik tepe Urške — se je našel. Vsakemu Slovencu je znana Prešernova pesem »Povodni mož«, kjer poje o lepi Urški. V tej pesmi pripoveduje Prešeren, kako je bila Urška ponosna na svojo lepoto. Ko je bil v nedeljo popoldne ples na Starem trgu, ni hotela lepa Urška z nobenim plesati, ker so se ji vsi zdeli premalo lepi in bogati. Ko pa se je bližal večer, se je pojavil na enkrat med plesalci zal mladenič in je zaljubljen obračal oči za lepo Urško. Urški je to zelo ugajalo. In res jo lepi mladenič prosil za ples. Ko sta zaplesala, je naenkrat nastal velik vihar — plesalec je lepo Urško na bregu Ljubljanice trikrat zavrtil — in sta planila v peneče valove.

»Vrtinec so vidli monarji drveč, al Urške videl nobeneden ni več«.

Tako konča Prešeren svojo pesem. Urška je torej — kakor pravimo, izginila brez sledu. Dasi je Prešeren snov za to lepo pesem zajel iz zgodovinarja Valvazorja — ki o tem pripoveduje kot o resničnem dogodku — vendar so učenjaki doslej sodili, da je vse to izmišljena stara ljubljanska povest, kakršnih se je več pripovedovalo v zidovju srednjeveške Ljubljane. Včeraj pa se je našel nepobiten dokaz, da je bila lepa Urška res v Ljubljani in da jo je res odnesel povodni mož. Pri kopanju v strugi Ljubljanice se je namreč našel šolnik — ki je padel z noge lepi Urški, ko sta s plesalcem skočila v valove Ljubljanice. Prešeren o tem nič ne poroča — kar je razumljivo, ker je povzel snov po Valvazorju — in za pesem to ni imelo pomena. Vsi znaki pa kažejo, da je bil šolnik res last lepe Urške in da je povodni mož odpeljal Urško samo z enim šolnikom. Šolnik pa tudi kaže, kako lepo obuvalo so nosile naše ljubljanske krasotice pred nekaj stoletji... Šolnik je našel neki delavec, ki je kopal v strugi za starim trgom. Zdalj se tudi ve, kje je bil oni ples na Starem trgu. Šolnik se je našel kakih 5 metrov višje od vodne steze. Delavec ga je vrgel proč, kot brezposelno stvar. Ko pa ga je natančneje pogledal — ga je pobral in ga je nesel k starinarju. Starinar je njegovo vrednost takoj spoznal in je dal delavcu za šolnik tri groše. Ko se je zvedelo, da se je šolnik našel, je prišlo mnogo ljudi gledat. Šolnik bo še danes vsakemu na razgled. Pravijo, da ga bodo kupili za deželni muzej. Šolnik se je našel en dober meter globoko v zemlji. Tako visoko je od takrat vzrastla struga Ljubljanice.

— Zemlja se je vrdla. V strugi Ljubljanice so se pokazali znaki, ki kažejo, da so pod Ljubljano votline. Včeraj se je nenadoma vdrlo v strugi Ljubljanice med kavarno Cen-

tral in med Katoliško Tiskarno. Jarna je precej globoka in sega prav pod tiskarno.

— Slovenska in češka konverzacija. Češki inteligent iz Prage, ki se hoče priučiti slovenščine, bi poučeval v nagrado češčino. Več pove naše uredništvo.

— S ceste. Stražnik I. Ljubljanskega zavoda za straženje in zaklepanje g. Skala, našel je v noči od 30. na 31. m. in ob 2 uri 41 minut v Slomškovi hiši neko 20 let staro žensko, katera vsled bolečin ni mogla dalje. Gori omenjeni stražnik peljal jo je v delavnico gospoda Binderja, kjer je takoj porodila. Stražnik je poklical telefonično rešilno postajo, katera je z običajno naglico prihitela na lice mesta in odpeljala mater in otroka v deželno bolnišnico.

— Ker ni hotela plesati, jo je z nožem sunil. Predvčerajšnjem je v Spodnji Šiški pri Vodniku neki človek sunil z nožem neko žensko, ker baje ni hotela z njim plesati. Ženska je zadobila pri tem znatno telesno poškodbo.

— Oreh je gorel včeraj pri prisilni delavnici. Gorel je v sredini in sicer od tal do vrha. Neki član gasilnega društva je prihitel na lice mesta in je goreči oreh pogasil.

— Kinematograf »Ideal«. Velika senzacija novega sporeda je kriminalni roman »Železna roka 3 del ali »Beg iz Bague«. Velekomičen je film »Jokeu iz ljubezni«, z Maks Linderm. Ostale slike so prve vrste. V petek »Ljudje med ljudmi« III. del. V soboto »Lomilka src«, velika senzacija.

Morilec gostilničarja Jelinka prijet.

Nejasnost, temnost, ki je kakor dušek mrak visela nad groznim smilovskim slučajem, o katerem je že »Dan« poročal, se je razjasnila! Policiji, organi, ki so neprenehoma in z veliko napetostjo zločinca zasledovali, si bodo lahko sedaj oddahnil.

Morilec prijet.

Policija je imela takoj na sumu prijatelja hišnika hiše, kjer je umorjen Jelinek stanoval. Aretirala ga je takoj. Imenuje se Jožef Litera. Zdelo se je, da bo Litera odvrnil raz sebe krivdo izvršenega zločina. Trdovratno je tajil, da bi on umoril gostilničarja. Obnašal se je do poslednjega časa hladnokrvno in ledeno. Po tem je razvidno, da ima morilec preveč trdo, cinčno dušo, kar je pri njegovi mladosti gotovo abnormalen pojav. Morilec je priznal svoj gnusen zločin predvčerajšnjem popoldne policijskemu ravnatelju. Ta je izkušal Litero jako kombinirano, ta se ni mogel več braniti napadom, zastokal je bolešno in je — priznal svoj zločin. Ko so ga hoteli odpeljati v zapor, je rekel s spokorjenim skesanim glasom, da ima še nekaj na srcu, da bi rad še nekaj povedal.

»No, le ven, z vsem, olajšate si svojo vest!«

In morilec je s slabim glasom izpovedal:

»Ubil sem Jelinka, ker mi je Mechura to svetoval.«

Mechura, katerega je morilec omenil, je plavec. Tudi on, kakor njegova žena je bil v petek aretiran. Stanovanje zakonskih Mechura je policija natanko pregledala, vendar ni našla ničesar sumljivega. Žena Mechure, visoka, lepa žena bistrih, skoro koketnih oči, je spenjala roke v preiskovalnem zaporu — imela je vpliv na Litero. Ta je večkrat prihajal k Mechurovim in je imel s plavčevno ženo razmerje. O tem razmerju je Jan Mechura, širokopleč in koščen mož dobro vedel.

Ko je Litera priznal svoj zločin, ga niso več zasliševali, ampak so mu dali počitek, do osme ure zvečer, ko so ga zopet poklicali k zaslišanju...

19letni mesarski pomočnik Jožef Litera je pogosto obiskoval Mechurove. Vabile so ga črne oči mlade in lepe žene... Na veliko soboto je Litera obiskal Mechurove med peto in sedmo uro popoldne.

Pogovarjali so se vsakdanje stvari. »To imamo lepe praznike«, je rekel nenadoma Mechura. In Mechurova takoj nato: »Tako hudo se nam ni godilo še nikdar, kakor ravno letos. Prav nič denarja nimamo.« Čez nekaj časa sta Mechurova razvila pred Litero cel načrt, kakó »lahko« bi se prišlo do denarja. »Veš, Jože,« je rekla Mechurova Literi in je prisledla bližje k njemu,

»ubij Jelinka!«

In dogovorili so se. Umor bi se moral izvršiti takoj v noči med Veliko nedeljo in Velikim pondelkom, ko se v gostilnah največ speča pivavina in drugih stvari.

Istega dne, na Veliko nedeljo, so prišli vsi trije, Litera, Mechura in njegova žena v Jelinkovo gostilno »pri levu«. Litera je z Mechuro igral

Paša stopa ob Marici, slišijo se bojni klici, paša pravi: »Pasja truma, ali nimate poguma?«

Kaj po rovih mi sedite — rajši mesto napadite, polni naši so še hrami — hej, poskusite se z nami.«

Odgovarja mu Ivanov, hrabri poglavar Slovanov: »Čakaj, dragi Šukri paša enkrat pride ura vaša.«

Pa mu Šukri paša pravi: »Stavim kaj pri moji glavi, prazne vse so tvoje nade, Drinopolje nikdar ne pade.«

Pravi mu gospod Ivanov, hrabri poglavar Slovanov: »Drinopolje bomo vzeli — tebe s celo vojsko vjeli.«

Se posmeje Šukri paša: Napačna ni misel vaša: Al' ne boste mesta vzeli mene z vojsko nikdar vjeli.

Če bo sila prevelika, bom zažgal in sod smodnika, v zrak bom spustil mesto celo da se bo razletelo.«

Reče mu na to Ivanov hrabri poglavar Slovanov: »Stori kot je tebi drago, — jaz bojujem boj za zmago.«

Mesecev je pet minulo kar se mesto obkolilo, zima je minila huda, ki je bila ysem zamuda.

karte. Po dokončani igri — bilo je okrog polnoči — je odšel Litera, kakor je bilo dogovorjeno, iz gostilne ven. Šel je v Mechurovo stanovanje. Po odhodu gostov sta Mechurova prišla za njim, da mu povesta, kako je s situacijo.

Načrt se jim to noč ni posrečil — doslej se še ne ve jasno, zakaj... Umor se je odložil na drugo noč, in se je tudi izvršil.

Na velikonočni ponedeljek je prišel Litera v gostilno »Na Balkan« žele ob pol dveh popoldne. Tam je začel piti in pil je kakor bi šlo za stavo. Očividno si je hotel s tem pridobiti pogum. Pri tem je tudi »kibiciral« pri raznih mizah, kjer so igrali karte.

V imenovani gostilni je sedel do pol enajstih ponoči, na kar je neopazeno izginil. Šel je po ovinkih k Mechurovim. Tam je čakal toliko časa, da se mu je zdelo, da je prišel čas, ko gostilničar zaklene kremo.

Mechura je dal Literi sekiro in ga je opozoril, naj dobro izvrši nameravani zločin, z besedami:

»Torej, Jože, le previdno!«

Litera se je skril za slabo razsvetljenim straniščem na dvorišču gostilne »pri levu«. Ko je gostilničar Jelinek zaprl gostilniške sobe, je šel z gorečo svečico v svoje stanovanje, ki je bilo na drugi strani dvorišča. Tu se je nenadoma priplazil iz svojega skrivališča Litera, stekel je potihoma k vrtnim vratom in ko je Jelinek prišel k njemu, je planil nanj. Z ostrino sekire ga je prvič udaril. Gostilničar je zavpil: »Jezus, Marija, Jožef«, — spustil je svečico, ki je takoj ugasnila in se je zgrudil na tla. Kri je lila v potokih iz rane, Litera ga je nato še štirikrat udaril po glavi, vzel mu je vrečko, v kateri je imel Jelinek denar in je zbežal — tu pa so se že zaslizali prestrašeni glasovi od hiše sem.

Morilec je s sekiro razbil vrtna vrata, preskočil je nizki zid in je izginil v temni noči, tako grozne za hišo »pri levu«...

Mechurova sta v tem času s vetila. Mechura je stal med polodprtimi vrati in je gledal na zločin.

Ko je zaslizal, da se hiša drami, je vrata zaprl in žena je luč vpilnila. Litera je nato zopet odšel v gostilno »Na Balkan«, kjer so ga na tamošnjem stranišču našli pijanega ob dveh ponoči. Dognalo se je, da so ljudje, ko so zaslizali obupen klic Jelinekov, tudi zagledali, kako je trak luči, ki je prihajal iz Mechurovega stanovanja, nenadoma izginil.

Kaj se je naprej godilo, že vemo:

Jelinkova hči je s svojim bratom prišla iz stanovanja in našla svojega očeta v krvi in umirajočega... Na krik je prihitela na mesto zločina cela hiša, tudi — Mechurova in Mechura je sam z mrzlo vodo izmival težko ranjenemu Jelinku rano!

Mechurova trdovratno tajita, da bi bila sokriva zločina. Tajita vse do fermenta.

V tork zjutraj je prišel k Mechurovim detektiv in je pokazal Mechurovi, ki je še ležala v postelji, najdeno sekiro. Mechurova je kriknila: »To je naše.« Čez nekaj časa pa je to tajila. Zelo zanimivo za psihologa je, da ni kazal Litera niti najmanjše osuplosti, ni vprašal, čemu ga aretirajo, ni se prav nič zmenil, ko so mu dali na roke okove. In vendar ni bilo takrat prav nič jasnega. Morilec je skril oropani denar pod desko na stranišču hiše, kjer je stanoval.

Družabni škandal v Belgradu.

Dr. Jovan Čurić, lekarnar in večkratni milijonar je že pred par meseci zanimal javnost radi neke nečedne atere z dobavo raznih stvari za srbsko vojsko, ker ima v raznih ministerstvih svoje svake in zete.

Svoj čas je imel v svoji hiši za domačega učitelja svojim otrokom sedanjega profesorja Srezojevića v Jagodinu. Med dr. Čurićevo hčerko in učiteljem je nastalo mladostno ljubavno razmerje, kljub temu, da sta oba vedela, da milijonarjeva hči ne bo nikoli žena ubogega profesorja, temmanj, ker slovi njen oče kot zelo velik škopuh. Po dovršenih študijah je dobil Srezojević službo na jagodinski gimnaziji, od koder je prido dopisoval svoji miljenki, ki se je pa medtem poročila z milijonarjem Popovićem.

Slučajno je dobil Popović v roke pismo Srezojevića, kateri je prišel za nekaj dni v Belgrad po svojih opravkih. Tu ga dobi na ulici Popović ter ga javno napade radi tega pisma. Srezojević je zahteval pri sodišču satisfakcije in se potem mirno vrnil v Jagodin, kjer pa je bil takoj pri svojem dohodu aretiran, zvezan in prepeljan v belgrajsko umobolnico.

Dr. Subotić, vodja sanitetskega oddelka v ministerstvu in upravnik

umobolnice ga je proglasil blaznim in ga zaprl v norišnico.

Prijatelji, znanci in sorodniki podvzeli so vse korake, da rešijo zdravega človeka, ki je bil splošno priljubljen, krutega maščevanja neusmiljenih bogatašev, ki groze uničiti nadebudno eksistenco mladega in agilnega profesorja.

Tudi v tem dogodku je precej družabne tragike in primerna snov za kak socialen roman.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOMBARDIRANJE SKADRA.

Cetinje, 31. marca. Iz uradnega črnogorskega poročila: Danes ob 9. uri zjutraj so napravili Turki s strani Taraboša izpad in napad. Črnogorska infanterija je stopila v akcijo. Močno bombardiranje se vrši na obeh straneh.

Presojanje položaja v Parizu.

Pariz, 31. marca. Ob 5. uri popoldne je dospela sem telegrafična vest, o obnovljenem bombardiranju Skadra. Politični in diplomatični krogi sodijo, da bo prišlo do nasilnih sredstev napram Črni Gori. Tu presojajo položaj zelo črnogledno.

Boji pred Skadrom.

Kotor, 31. marca. Napad na Skader se je začel že v petek in je trajal 3 ure. Isti dan se je pričelo tudi obstreljevanje mesta. Istočasno je naskočila infanterija Taraboš, Turki so napad odbili. Prišlo je do strahovitih bojov in na obeh straneh so bile silne zgube. Med ubitimi na črnogorski strani je tudi eden iz družine Vukotić. Položaj v Skadru.

Kotor, 31. marca. Položaj v Skadru je obupen. Essad paši se je posrečilo s silo zatreti razpoloženje, ki je zahtevalo, da naj se mesto uda. En del vojakov se je hotel predati. Vojaki so bili zato ustreljeni. Zavzete mesta se izvrši v bližnjih dneh, ako se že preje trdnjava prostovoljno ne uda, ker tozadevna pogajanja se baje že dalj časa vrše.

Kandidat na albanski prestol.

Vesti, ki so danes došle iz Pirata trdijo, da so albanski notabl ponudili krono enemu plemenitašu kroga znanega grofa Eulenburga.

Poslaniška konferenca in demonstracija proti Črni Gori.

London, 31. marca. Poslaniška konferenca se je danes sešla pod predsedstvom državnega tajnika Ed. Greya. Tudi ruski poslanik, ki je bil zadnje čase nekoliko nerazpoložen, se je seje udeležil. Poroča se, da vesile soglašajo z namorsko demonstracijo proti Črnigori. Udeležile se je pa ne bodo vse velesile, temveč le Avstrija in Anglija.

PO ZAVZETJU DRINOPOLJA.

Bolgarske vesti glede Šukri paše.

Sofija, 31. marca. Vladni »Mir« označuje vest inozemskih listov, češ, da je Šukri paša poskušal se udati srbskim četam, za popolnoma napadno. On se ni udajal temveč je bil zasačen v momentu, ko je uničeval svoj arhiv. Na to se je hotel pogajati glede predaje, toda Bolgari so mu odvrgli, da je pogajanje brezpredmetno, ker so bolgarske čete že v mesto vdrle.

TURČIJA.

Cardigrad, 31. marca. Poslaniki velesil so predali danes popoldne

Št. 9271.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se z današnjim dnevom zapre promet v Šolskem drevoredu in sicer od frančiškanskega do jubilejnega mostu, ker se grade na tej cesti kanali in je vrhu tega treba ostaviti promet iz javnih in varnostnih vzrokov.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 31. marca 1913.

Porti kolektivno noto velesil, ki se od note, ki so je predali balkanskim zaveznikom, razlikuje samo glede meja.

Carigrad, 31. marca. Stališče Mahmud Ševket paše je omajano, tako, da bo demisioniral — toda njih-čije noče nastopiti dedščine njegove; politiki čakajo sklepa miru.

BOLGARSKA.

Petrograd, 31. marca. General Dimitrijev se vrne preko Odese v Drinopolje, kjer bo carju Ferdinandu poročal o uspehih svoje misije, nakar se vrne pred Čataldžo in prevzame tam poveljništvo.

Univerza v Nev Malitra.

V današnji številki »Alb. Kor.« je razpisano mesto na olbanski univerzi, ki se takoj po miru ustanovi s prispevki celega naroda v Nev Malitra. Pogoji podelitve mesta je razprava: O pomenu Albanije za narodni obstoj malih narodov. — Kdo izmed Slovencev se bo potegoval za mesto, je dosedaj še javna tajnost.

SKAKER PADEL.

Mažarska korespondenca »Ril. Ap.« poroča, da je Skader padel.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. R. v P. Stvar bomo za nekaj časa pustili in bomo prišli z njo o priliki na dan. Bolgarska hči pride pozneje!

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Kolo (Waffenrad) malo rabljen, se ceno proda. Naslov pove »Prva anončna pisarna.« 226-3

Lepo stanovanje s hrano se odda dvema gospodoma. Stari trg 4, III. nadstr. 235-3

Mesečna soba, zračna, z boljšo opravo, z razgledom na trg, se odda s 15. aprilom enemu ali dvema gospodomabrez ali s hrano, na razpolago glasovir. Gospodične niso izključene. Zatiška ul. 1, I. Sv. Jakob.

Kavarna
odprta celo
noč.

„LEON“

Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akrotov vrelc 38° C, daje vsak dan nad 30.000 l radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektrotterapija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

Pomočnika in učenca

sprejme takoj proti dobri plači

J. Wider, vrtnar,

Ljubljana, Šelenburgova ulica.

Št. 9272.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razglašja, da se z ozirom na kanalizacijo Šolskega drevoreda ter iz javnih in varnostnih vzrokov z današnjim dnevom prestavijo mesarske stojnice iz Šolskega drevoreda na Vodnikov trg, druge stojnice pa po potrebi na Vodnikov, Cesarja Jožefa trg, Lingerjevo ulico in druge ulice v obližju dnevnega trga.

Trg za prodajo krompirja, zelja, čebulje in drugih živil na debelo, ki se je sedaj vršil na Cesarja Jožefa trgu, prestavi se obenem na Sv. Jakoba trg, kjer se sme vršiti prodaja vseh živil le na debelo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 31. marca 1913.

Pri nakupu „pravega Francka“ izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Tovarna
v Zagrebu.

sl im 122/94077



Zavrnite previdno podobne zavoje kot ne „pravi Franck“.

Proizvod najboljših sirovin.

V angleškem skladišču oblek

O. BERNATOVIČ, LJUBLJANA,

Mestni trg šte. 5.

dobite največjo izbero pomladnih kostumov in bluz za dame in deklice, raglanov in oblek za gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 3

je imela koncem leta 1912 denarnega prometa 660 milijonov kron, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 830 tisoč kron rezervnega zaklada.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. — Vložen denar obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. — Pripišuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. — Hranilnica je pupilarno varna. — V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. — Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. — Izključena je torej vsaka izguba vložnega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 1/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Del. glavica: K 8.000.000. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.**

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Rez. fond nad K 800.000.